



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka, soudce Ivo Pospíšila a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobkyně: **Táborské elektromontáže s. r. o.**, se sídlem č. p. 186, Hromnice, zast. Mgr. Tomášem Menčíkem, advokátem se sídlem K Starým valům 10, Hradiště, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Město Tábor**, se sídlem Žižkovo náměstí 2, Tábor, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2022, č. j. MZP/2022/510/590, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2023, č. j. 15 A 75/2022 - 69,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát České Budějovice (dále jen „ČIŽP“) rozhodnutím ze dne 14. 2. 2022, č. j. ČIŽP/42/2022/773 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), shledala žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku dle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“). Uložila jí pokutu ve výši 30 000 Kč (výrok I.). Přestupku se žalobkyně dopustila tím, že „*při strojním hloubení výkopu na p. č. 1462 v k. ú. Tábor*

v srpnu roku 2021, prováděném ve vzdálenosti 50–140 cm od kmenů, přetrhala kořeny pěti dřevin (4 ks javorů, 1 ks buku), které následně nechala po dobu minimálně 13 dní (17. 08 – 29. 08. 2021) neošetřené a nijak nezakryté, v důsledku čehož došlo k podstatnému narušení funkcí jejich kořenového systému“. Porušila tak § 7 ZOPK, podle něhož jsou dřeviny chráněny před poškozováním, neboť poškodila dřeviny rostoucí mimo les. Žalobkyni byla současně uložena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč (výrok II.) a povinnost nahradit poškozené osobě zúčastněné na řízení škodu ve výši 32 440,10 Kč, jež spočívá v nákladech na pokácení dotčených dřevin (výrok III.). Se zbytkem nároku na náhradu škody byl poškozený odkázán na soud. Žalobkyni bylo také uloženo uhradit poškozenému účelně vynaložené náklady spojené s uplatněním nároku na náhradu škody ve výši 7 200 Kč (výrok IV.).

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 5. 2022, č. j. MZP/2022/510/590, (dále jen „napadené rozhodnutí“) odvolání žalobkyně zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[3] Správní orgány dospěly ke shodnému závěru o naplnění všech znaků přestupku podle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK. Podmínky krajní nouze, jíž se žalobkyně dovolávala, přitom podle jejich názoru nebyly naplněny. Správní orgány nerozporovaly nezbytnost výměny kabelového vedení. Odvrátit hrozící nebezpečí (výpadek proudu) nicméně bylo možné způsobem, který dané dřeviny nepoškodí. Správní orgány konkrétně poukázaly na to, že žalobkyně nemusela přerušit všechny kořeny (mohla některé ponechat, což by umožnilo manipulaci s kabelem, např. za pomoci jeho rozřezání), resp. přerušené kořeny mohla alespoň hladce zaříznout, nikoli strojově přetřhnout, a učinit opatření proti jejich vysychání, čímž by byla zvýšena schopnost dřevin se zásahem do kořenového prostoru vypořádat. Nic takového však žalobkyně neučinila. V řízení před soudem poté žalovaný poukázal rovněž na to, že žalobkyně svůj postup s orgány ochrany přírody nijak nekonzultovala, resp. zásah do kořenového prostoru dřevin neoznámila.

[4] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 12. 2023, č. j. 15 A 75/2022 - 69, žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že správní orgány zjistily stav věci bez důvodných pochybností. Prokázaly, že žalobkyně poškodila kořenové systémy pěti dřevin, čímž naplnila znaky přestupku podle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK. Povinností správních orgánů naopak nebylo nabízet žalobkyni alternativy. Bylo povinností žalobkyně jako profesionála dostát při své činnosti zákonem stanoveným požadavkům a povinnostem. Správní orgány přitom uvedly, jakým způsobem mohla žalobkyně postupovat šetrněji. Městský soud navíc zdůraznil, že jediným aprobovaným způsobem zásahu do dřevin je jejich pokácení dle § 8 ZOPK. Rovněž dřeviny nacházející se v ochranném pásmu energetických soustav tudíž podléhají zákonné ochraně podle § 7 odst. 1 ZOPK, pouze je u nich povolovací režim nahrazen režimem ohlašovacím ve smyslu § 8 odst. 2 ZOPK. V takovém případě musí být kácení dřevin oznámeno nejmeně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat. Jelikož tak ale žalobkyně v projednávané věci nepostupovala, nemohla dřeviny bez ohlášení pokácet ani jinak poškodit. Městský soud se konečně ztotožnil i s úvahami správních orgánů ohledně uložené pokuty, jejíž výměru považoval za přiměřenou (odpovídající 3 % maximální možné sazby).

pokračování

[5] Městský soud rozhodl na základě obsahu správního spisu. Důkazní návrhy žalobkyně (výslech jednatele společnosti a ohledání věcí: kabelu a spojky vyjmutých z výkopu a speciální pily, která se užívá k rozřezání kabeláže) zamítl pro nadbytečnost.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[6] Rozsudek městského soudu napadá žalobkyně (stěžovatelka) v celém rozsahu kasační stížností. Její důvody spatřuje v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) napadený rozsudek společně se správními rozhodnutími zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatelka celkem na 10 stranách kasační stížnosti rekapituluje kontext projednávaného případu a vznáší řadu námitek, jež se týkají naplnění znaků přestupku, naplnění znaků krajní nouze, opory zjištěné skutkové podstaty ve spisech, resp. její rozpornosti s obsahem správního spisu, přezkoumatelnosti správních rozhodnutí a napadeného rozsudku a aplikace (ne)správného předpisu. NSS pro přehlednost tyto kasační námitky shrnuje do následujících věcných okruhů.

[8] Za první, stěžovatelka namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku a napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí správních orgánů, stejně jako napadený rozsudek městského soudu, jsou podle ní neodůvodněná, pokud jde o otázku jiného možného postupu při vyjmutí kabeláže z výkopu a materiálního znaku přestupku (škodlivosti). Městský soud se podle ní navíc nevypořádal s jejími námitkami ohledně časové tísně a hrozby vážné újmy způsobené možnými výpadky elektřiny. Závěr městského soudu, podle něhož mohla stěžovatelka nejprve ohlásit věc orgánu ochrany přírody a až poté realizovat předmětné práce, je tudíž neodůvodněný.

[9] Za druhé, stěžovatelka namítá, že závěry správních orgánů ohledně možného jiného postupu při vyjmutí kabeláže z výkopu nemají oporu ve spise. Nebyly efektivně vyvráceny její námitky, podle nichž jí zvolený postup byl jediný možný a správný. Městský soud přitom odmítl na ústním jednání provést důkazní návrhy stěžovatelky, jimiž chtěla svá tvrzení prokázat.

[10] Za třetí, stěžovatelka namítá, že v projednávané věci nebyla naplněna materiální stránka přestupku (společenská škodlivost). Uvádí, že práce činila z důvodu zajištění dodávek elektrické energie odběratelům, což správní soud nezpochybnil. Soud i správní orgány přitom podle jejího názoru kladou rovnítko mezi naplněním formálních znaků přestupku a povinností uznat stěžovatelku vinnou z přestupku.

[11] Za čtvrté, stěžovatelka namítá, že v projednávané věci existuje okolnost vylučující protiprávnost: krajní nouze. Nesouhlasí se správními orgány, že existoval jiný vhodnější způsob k odvrácení rizika. Konkrétně zpochybňuje možnost rozřezání kabelu či užití odsávacího zařízení. Namítá, že správní orgány neprovedly dokazování, z čehož by plynula proveditelnost a vhodnost takového postupu. Podle stěžovatelky přitom takový způsob možný není (jde jen o postup hypotetický a v praxi nerealizovatelný). Namítá proto, že jí

zvolený způsob byl v dané situaci nejvhodnější, jediný možný a nejšetrnější k poškození dřevin. Za účelem prokázání tohoto tvrzení přitom stěžovatelka navrhla na ústním jednání důkazy (výslech jednatele, ohledání věci: kabelu, spojky a speciální pily), které však městský soud odmítl provést. Nedošlo tudíž k vypořádání kvalifikované obrany stěžovatelky, jež na nemožnost jiného postupu opakovaně poukazovala, a její tvrzení jí nebylo umožněno prokázat. Přístup správních orgánů a městského soudu, které pouze poukazují na jiný možný způsob, aniž by však ověřily jeho reálnou využitelnost v praxi, fakticky znemožňuje aplikaci krajní nouze a nepřipustně přenáší odpovědnost za řádné zjištění skutkového stavu na stěžovatelku.

[12] Za páte, stěžovatelka namítá aplikaci nesprávného právního předpisu. Konkrétně uvádí, že nemohla spáchat přestupek podle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK. Tohoto přestupku se totiž dopustí osoba, která poškodí nebo zničí dřevinu nebo skupinu dřevin rostoucích mimo les „bez povolení“. K odstraňování dřevin v ochranném pásmu elektrizační soustavy se přitom povolení nevyžaduje podle § 8 odst. 2 ZOPK. Stěžovatelka proto namítá, že žádným povolením disponovat nemusela, a tudíž nemohla ani spáchat uvedený přestupek.

[13] Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout. Uvedl, že společenská škodlivost přestupku spočívala v ignorování základních povinností při provádění stavebních prací v okolí dřevin, což vedlo k jejich poškození natolik, že musely být pokáceny. Setrval přitom na argumentaci, že v projednávané věci nebyly splněny podmínky krajní nouze. Stěžovatelka nepřijala opatření ke zmírnění dopadů, jako je hladké zařízení přerušených kořenů a opatření proti vysychání, a tudíž zcela rezignovala na nápravu jí způsobeného stavu. Jiné řešení existovalo i pro samotný výkop, jak uvedla již v napadeném rozhodnutí. Žalovaný nesouhlasí ani s argumentací o nesprávné právní kvalifikaci. Ačkoli pro kácení stromů v ochranném pásmu není třeba povolení, vyžadováno je ohlášení (písemné oznámení nejméně 15 dnů předem) orgánu ochrany přírody. Pokud tedy stěžovatelka zjistila, že bez značeného poškození dřevin nemůže výkopové práce provést, měla oznámit orgánu ochrany přírody, že je nutné dřeviny pokácet. To však neučinila.

[14] Osoba zúčastněná na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Právní posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) se nejprve zabýval splněním formálních podmínek kasační stížnosti. Konstatoval, že kasační stížnost je přípustná. Napadený rozsudek NSS přezkoumal v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů. Přihlížel při tom k případným vadám, které by musel zohlednit i bez návrhu (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[16] Kasační stížnost **není** důvodná.

[17] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil námitku *nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku* městského soudu a napadeného rozhodnutí žalovaného. Vlastní věcný přezkum je totiž možný pouze v případě, že jsou přezkoumávaná rozhodnutí přezkoumatelná.

pokračování

[18] Z judikatury NSS plyne, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvažil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při jejich posuzování, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (rozsudky NSS ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015 - 45). Povinnost řádným a přezkoumatelným způsobem odůvodnit rozhodnutí soudu přitom neznamena, že na každý argument strany musí být v odůvodnění rozhodnutí podrobně reagováno. Podstatné je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí vypořádal se smyslem žalobní argumentace, tedy se stěžejními námitkami, což může v určitých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (např. rozsudek NSS ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33). Shodné požadavky jsou kladeny i na přezkoumatelnost správních rozhodnutí (např. rozsudky NSS ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005 - 65, či rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71).

[19] Těmto nárokům napadený rozsudek městského soudu dostal. Z jeho odůvodnění je patrné, jaký skutkový stav vzal městský soud za rozhodný, jak uvažil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech a z jakých důvodů dospěl k dosaženým závěrům. Byť městský soud pravda nereagoval na každé dílčí tvrzení stěžovatelky, představil vlastní ucelený argumentační systém, který žalobní námitky obsahově vyvrátil, a to v míře, která odpovídá kvalitě a podrobnosti žalobních bodů. To platí předně pro argumentaci týkající se časové tísně a otázky možného jiného postupu při vyjmutí kabeláže z výkopu, kterou stěžovatelka v žalobě vznesla v žalobních bodech týkajících se zjišťování skutkového stavu správními orgány a uložené sankce. Městský soud přitom odůvodnil, proč podle něj žalovaný zjistil stav věci dostatečně a bez důvodných pochybností (srov. odst. 34. až 35. napadeného rozsudku) a proč nezpochybnil ani uloženou sankci (srov. odst. 41. až 44. napadeného rozsudku). Tyto závěry lze přezkoumat. Stejný závěr poté platí i pro stěžovatelkou namítanou absenci materiální škodlivosti jejího jednání. Městský soud totiž aproboval závěry žalovaného ohledně naplnění skutkové podstaty přestupku (srov. odst. 34. napadeného rozsudku), i závažnosti přestupku (srov. odst. 42. a 43. napadeného rozsudku). Žalovaný přitom společenskou škodlivost výslovně odůvodnil na str. 12 napadeného rozhodnutí. Rovněž tyto závěry městského soudu, včetně implicitního závěru o splnění společenské škodlivosti činu, tak lze přezkoumat. Jejich případná nesprávnost je otázkou věcného přezkumu, nikoli (ne)přezkoumatelnosti.

[20] Stejně tak jsou přezkoumatelná rovněž obě správní rozhodnutí. Taktéž z jejich odůvodnění je patrné, jaké skutkové okolnosti vzaly správní orgány za rozhodné, jak uvažily o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech a z jakých důvodů dospěl k dosaženým závěrům. Rovněž správní orgány uvedly důvody, proč nepřisvědčily argumentaci týkající se časové tísně a otázky možného jiného postupu stěžovatelky, a to v rámci posuzování naplnění podmínek krajní nouze (srov. str. 5 až 6 prvostupňového rozhodnutí a str. 8 až 9 napadeného rozhodnutí). Stejně tak odůvodnily, proč se jedná o jednání společensky škodlivé (str. 12 napadeného rozhodnutí). Tyto závěry jsou přezkoumatelné. Správní orgány

tak naplnily požadavky, které na odůvodnění správních rozhodnutí klade výše citovaná judikatura správních soudů.

[21] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení námitky, podle níž stěžovatelka jednala v *krajní nouzi*, která vylučuje protiprávnost jejího jednání.

[22] Podle § 24 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“) platí:

- (1) *Čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem.*
- (2) *Nejde o krajní nouzi, jestliže toto nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek tímto odvracením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet [podtrženo NSS].*

[23] Podle správních orgánů nebyly podmínky krajní nouze v projednávané věci splněny. Nerozporovaly sice potřebu odvrátit hrozící nebezpečí (případnou absenci dodávek elektřiny obyvatelstvu), to však podle nich mohla stěžovatelka učinit za daných okolností jinak. Poukázaly na to, že stěžovatelka *nemusela přerušit všechny kořeny* (mohla některé ponechat, což by umožnilo manipulaci s kabelem, např. za pomoci jeho rozřezání), resp. přerušené kořeny mohla alespoň *bladce zaříznout*, nikoli strojově přetrhnout, a učinit *opatření proti jejich vysychání*, čímž by byla zvýšena schopnost dřevin se zásahem do kořenového prostoru vypořádat (srov. str. 5 až 6 prvostupňového rozhodnutí a str. 8 až 9 napadeného rozhodnutí). V řízení před městským soudem poté žalovaný poukázal rovněž na to, že žalobkyně svůj postup s orgány ochrany přírody nijak *nekonzultovala*, resp. zásah do kořenového prostoru dotčených dřevin neoznámila. S těmito závěry se následně ztotožnil i městský soud, který na uvedené odůvodnění správních orgánů odkázal (srov. odst. 34. napadeného rozsudku).

[24] V kasační stížnosti stěžovatelka zpochybňuje pouze samotné technické provedení výkopu a vyjmutí kabelu, resp. nutnost kořeny přerušit. Polemizuje totiž výhradně se závěry správních orgánů, podle nichž bylo možné dotčený kabel vyměnit jinak, resp. namítá, že nešlo užít odsávací zařízení či rozřezat kabely na menší kusy před jejich vyjmutím z výkopu. Nijak však již nezpochybňuje ostatní klíčové závěry správních orgánů, podle nichž stěžovatelka *nepřijela opatření ke zmírnění zásahu* do kořenového systému (např. hladké zaříznutí kořenů) a *jejich negativních důsledků* (ošetření kořenů). Rovněž nijak nerozporuje, že jí způsobený zásah do kořenového systému dřevin neoznámila orgánu ochrany přírody, resp. s ním svůj postup nijak nekonzultovala.

[25] V takovém případě jí však nelze přisvědčit, že nemohla hrozící nebezpečí odvrátit jinak. To totiž učinit mohla, a to způsobem, který bude ke kořenům dřevin šetrnější a nepovede k podstatnému narušení jejich funkcí. Nejvyšší správní soud v tomto směru připomíná, že správní orgány kladou stěžovatelce za vinu právě *podstatné narušení funkcí kořenových systémů dřevin*, ke kterému došlo nejen samotným zásahem do kořenů, ale též

pokračování

nepřijetím opatření ke zmírnění dopadů jejího postupu. Podle skutkové věty přestupku totiž stěžovatelka „při strojním hloubení výkopu na p. č. 1462 v k. ú. Tábor v srpnu roku 2021, prováděném ve vzdálenosti 50–140 cm od kmenů, přetrhala kořeny pěti dřevin (4 ks javorů, 1 ks buku), které následně nechala po dobu minimálně 13 dní (17. 08 – 29. 08. 2021) neošetřené a nijak nezakryté, v důsledku čehož došlo k podstatnému narušení funkcí jejich kořenového systému“ [podtrženo NSS]. Nepřijetí uvedených zmírňujících opatření, ani dobu, po kterou tak neměla učinit (minimálně po dobu 13 dnů), stěžovatelka nyní nijak nezpochybňuje.

[26] Nejvyšší správní soud přitom souhlasí se správními orgány, že po stěžovatelce jako profesionálovi v oboru bylo možné požadovat, aby postupovala při své činnosti odpovědně a šetrně. Tedy, pokud by z důvodu hrozícího nebezpečí byla nucena zasáhnout do kořenového systému dřevin, tak alespoň aby přijala opatření ke zmírnění dopadů takového svého postupu. Skutečně se přitom nabízí zaříznutí kořenů a jejich ošetření, resp. přinejmenším včasná konzultace nastalé situace s orgány ochrany přírody. Jak totiž již uvedl žalovaný, v takovém případě by byla *zvýšena schopnost dotčených dřevin se s danými zásahy do jejich kořenového systému vypořádat* (str. 9 napadeného rozhodnutí), což stěžovatelka rovněž nijak nerozporuje. Na takový postup však stěžovatelka rezignovala, a to přinejmenším po dobu 13 dnů, čímž došlo k podstatnému narušení funkcí kořenového systému dotčených dřevin, a v konečném důsledku si vyžádalo jejich pokácení.

[27] Kasační argumentace stěžovatelky proto nemůže závěr o nenaplnění podmínek krajní nouze zpochybnit. Uvedená opatření ke zmírnění dopadů totiž stěžovatelka mohla a měla přijmout i v případě, že by opravdu byla nucena provést výkop a vyjmutí kabelu tak, jak tvrdí, tedy při nutnosti přerušit kořeny. Rovněž v případě nuceného přerušování kořenů totiž mohla tyto alespoň zaříznout, ošetřit a svůj postup konzultovat s orgánem ochrany přírody, tedy *postupovat za daných okolností jinak – odpovědněji, resp. šetrněji*, aby ideálně nedošlo k podstatnému poškození funkcí dřevin, a tudíž ani k zásahu do zákonem chráněného zájmu. Tak však stěžovatelka v projednávané věci nepostupovala. Nemůže se proto krajní nouze dovolat.

[28] Za této situace je již nadbytečné zabývat se kasační argumentací ohledně nemožnosti postupovat při samotném výkopu a vyjmutí kabelu po technické stránce jinak. Vzhledem k výše uvedenému by totiž ani případná důvodnost takových tvrzení nemohla vést k závěru o naplnění podmínek jednání v krajní nouzi. Ze stejného důvodu nemohou obstát ani kasační námitky, podle nichž závěry správních orgánů ohledně možného jiného postupu při vyjmutí kabeláže nemají *oporu ve spise*, resp. že městský soud nesprávně *odmítl provést stěžovatelkou navržené důkazy* k prokázání nutnosti postupovat po technické stránce tak, jak stěžovatelka učinila. I pokud by správní orgány nebo městský soud stěžovatelkou poukazovaným způsobem skutečně pochybily, nejednalo by se o vadu, která by měla vliv na zákonnost napadeného rozsudku, resp. napadeného rozhodnutí.

[29] Nejvyšší správní soud se dále zabýval kasační námitkou o *nenaplnění materiální stránky přestupku: společenské škodlivosti*. NSS předně nepřisvědčil stěžovatelce, že by správní orgány a městský soud kladly rovnítko mezi naplněním formálních znaků přestupku a povinností uznat stěžovatelkou vinnou z přestupku. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí otázkou naplnění materiálního znaku přestupku – společenskou škodlivostí jednání

stěžovatelky – výslovně zabýval. Na str. 12 napadeného rozhodnutí uvedl, že jednání stěžovatelky bylo společensky škodlivé, neboť mohla výměnu kabelu provést tak, aby nedošlo k závažnému poškození dřevin, přičemž se nijak nezabývala ani ošetřením zpřetrhaných kořenů, ačkoli to učinit měla.

[30] Nejvyšší správní soud neshledal důvod toto posouzení materiální stránky přestupku zpochybnit. Byť totiž stěžovatelka jednala jako profesionál v oboru, počínala si způsobem, který ve svém důsledku vedl k závažnému poškození funkcí kořenových systémů dřevin. Zejména je namístě vyzdvihnout, že přinejmenším po dobu 13 dnů stěžovatelka konce jí přerušených kořenů dřevin nijak nezařízla, neošetřila je a svůj postup s orgánem ochrany přírody ani nekonzultovala. Takto přitom stěžovatelka zasáhla do kořenového systému celkem 5 dřevin, které musely být v důsledku jejího jednání pokáceny. Jednání stěžovatelky tak lze považovat za společensky škodlivé. Že stěžovatelka práce činila z důvodu zajištění dodávek elektrické energie odběratelům, na tomto závěru ničeho nemění. Společenská škodlivost spočívá právě v rezignaci stěžovatelky na minimalizaci negativních dopadů jejího jednání, pokud jde o kořenové systémy pěti dřevin, v důsledku čehož byly tyto dřeviny nevratně poškozeny. Rovněž námitky ohledně nenaplnění materiální stránky přestupku proto nejsou důvodné.

[31] V posledním okruhu kasační stížnosti stěžovatelka namítá, že *nemohla spáchat přestupek podle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK*. Protože zasáhla do dřevin, které se nacházejí v ochranném pásmu elektrizační soustavy, *nemusela povolením disponovat*.

[32] Stěžovatelka nicméně opomíjí, že městský soud v napadeném rozsudku již jednou vysvětlil, že rovněž dřeviny nacházející se v ochranném pásmu elektrizační soustavy požívají právní ochrany: pouze je u nich povolovací režim nahrazen režimem ohlašovacím dle § 8 odst. 2 ZOPK. Zdůraznil, že jediným zákonem aprobovaným způsobem ničení (resp. fatálního poškození dřevin) je jejich pokácení upravené v § 8 ZOPK. Pokud přitom stěžovatelka svoji ohlašovací povinnost nesplnila, nemohla dřeviny pokácet ani jinak poškodit (srov. odst. 35 až 38. a 40 napadeného rozsudku). Je to přitom stěžovatelka, která je povinna uvést konkrétní adresnou argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném soudním rozhodnutí (srov. např. rozsudky NSS ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012 - 351, odst. 140, nebo ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 34/2012 - 64, odst. 21).

[33] To však stěžovatelka nečiní, nýbrž se omezuje na zopakování své dřívější argumentační pozice. Za této situace NSS opětovně odkazuje na příslušné pasáže napadeného rozsudku městského soudu (zejména odst. 35 až 38. a 40 napadeného rozsudku), s nimiž se ztotožňuje.

[34] Nad rámec uvedeného NSS pouze doplňuje, že pasáž „*poškodí nebo zničí bez povolení*“ [podtrženo NSS] ve smyslu § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK nelze chápat tak, že se jedná pouze o veřejnoprávní povolení v užším smyslu. Naopak se s ohledem na smysl a účel právní úpravy musí jednat o poškození či zničení dřevin bez povolení v širším smyslu, zahrnující jakékoli veřejnoprávní oprávnění k zásahu do zákonem chráněných dřevin – tedy nejen povolení *stricto sensu*, ale i dodržení případné stanovené ohlašovací povinnosti. Smyslem uvedeného přestupku je totiž sankcionovat protiprávní zásahy do dřevin rostoucích

pokračování

mimo les, jež požívají právní ochrany. Ohlašovací povinnost přitom sleduje stejně jako povinnost zažádat o povolení zájem na ochraně dřevin (srov. přiměřeně např. rozsudek NSS ze dne 10. 11. 2021 č. j. 8 As 22/2020 - 44). Ostatně, samotné nesplnění ohlašovací povinnosti je již přestupkem podle § 88 odst. 1 písm. h) ZOPK. Přestupek podle § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK je tudíž dle NSS přestupkem speciálním, dopadajícím na ty případy, kdy bez potřebného veřejnoprávního oprávnění dojde k poškození či zničení dřevin.

[35] Pokud tedy poškozování dřevin je možné jen jejich pokácením, které je však vázáno na splnění určitých zákonem stanovených podmínek (vydání povolení, případně předchozí ohlášení), pak poškození nebo zničení dřevin „bez povolení“ ve smyslu § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK zahrnuje jakékoli poškození či zničení dřevin rostoucích mimo les, ke kterému dojde bez splnění zákonných předpokladů (tj. např. právě obdržení potřebného povolení *stricto sensu* či učinění ohlášení).

[36] Jestliže tedy k zásahu do dotčených pěti dřevin rostoucích mimo les muselo podle zákona předcházet učinění předchozího oznámení orgánu ochrany přírody, přičemž stěžovatelka dřeviny poškodila, aniž by této povinnosti dostála, pak poškodila nebo zničila dřevinu bez povolení ve smyslu § 88 odst. 1 písm. c) ZOPK. Naplnila tak znaky přestupku, který je jí kladen za vinu.

[37] Ani tyto kasační námitky proto nejsou důvodné.

IV. Závěr a náklady řízení

[38] Z uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl (výrok I. tohoto rozsudku).

[39] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení neměla úspěch. Nemá proto právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. tohoto rozsudku). Žalovanému, který byl v řízení o kasační stížnost úspěšný, poté žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. NSS mu tak náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok III. tohoto rozsudku). Osobě zúčastněné na řízení soud neuložil žádnou povinnost, v souvislosti s níž by jí vznikly náklady. Proto NSS podle § 60 odst. 5 s. ř. s. rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV. tohoto rozsudku).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2024

Michal Bobek
předseda senátu